

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
Wettelijk Depot
B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
P409301

maandelijks clubtijdschrift

204

november 2023

verantwoordelijke uitgever
Kapittelbossen 9 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - penningm. - redacteur 014-221698 rudy.dillen@telenet.be
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebepalingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	bibliothecaris - webmaster - archivaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be

Numismatica Herentals

rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 - GEBABEBB
lidgeld-2023	16 € lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (24 € voor EGMP-leden in het buitenland)
	12 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals = enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (15 € voor EGMP-leden in het buitenland)
	1 € éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers gratis voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid korting voor houders van een UiTpas met kansentarifé
aangesloten bij	Europees Genootschap Munt- en Penningkunde www.numismatica-herentals.be

clubactiviteit telkens op de 2e zondag van de maand, 8-12u
zaal St-Antonius, Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 12 november 2023

10 dec - 14 jan - 11 feb 2024

cover: medaille voor Belgisch-Congo op naam van graaf Pierre Ryckmans (brons, 70mm). Voorz.: de graaf in uniform naar links, PIERRE RYCKMANS - Gouverneur General du Congo Belge, Dupagne.

Keerz.: een Congolese man bewerkt de aarde, LE CONGO AU TRAVAIL POUR LA VICTOIRE ALLIEE.

Pierre Ryckmans vocht als oorlogsvrijwilliger in Kameroen en in Oost-Afrika, waarbij de Belgische troepen de Duitse kolonies Rwanda en Urundi veroverden.

In 1952 stichtte hij, onder de vorm van een vzw, de SCK of Studiecentrum voor Kernenergie in Mol. (zie artikel/veiling lot 51)

Gratis voor jeugdleden!

Clubnieuws

Numismatica Zuidwest-Vlaanderen lanceert deze maand de nieuwe 'Gids voor Muntverzamelaars 2.0'. Auteurs Laurens Aernout (EGMP ZW-Vlaanderen) en Arnaud Grispén (EGMP Herentals) beogen met dit werk een geüpdatete opvolger uit te brengen van een vorige gids, waarin alle facetten van het munt verzamelen uitgebreid worden toegelicht. **Vanaf 12 november kunnen al onze jeugdleden deze gratis afhaken aan de bestuurstafel.** Deze muntengids is tevens beschikbaar voor geïnteresseerden à 5 euro/stuk.

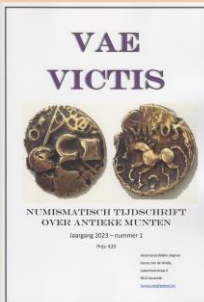
Nog een etiket met rode opdruk? 0

... dan vind je in dit tijdschrift een overschrijvingsformulier om uw lidmaatschapsbijdrage voor 2024 te voldoen. Aarzel niet langer, doe het nog vandaag!

2024 = voorlaatste papieren tijdschrift

Wees ervan bewust dat het tijdschrift dat u nu in handen houdt het voorlaatste papieren exemplaar is. Ondertussen ontvingen we het mailadres van zowat 85% van onze leden, nodig om vanaf januari 2024 de digitale versie door te sturen. Is het hokje aangevinkt, moet u nog tot actie overgaan, wil je op de hoogte blijven van het clubgebeuren ...!

NIEUW in de BIB

Numismatisch Tijdschrift over antieke munten
VAE VICTIS

Danny Van de Wielle
2023/1

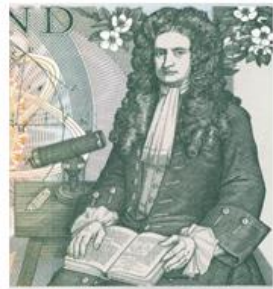
We melden u het droevige nieuws van het heengaan op 8 oktober van de heer **Valère Ooms** (Heusden-Zolder, 66 jaar). Valère was, na het stopzetten van de N.K. Heusden-Zolder in 2008, gedurende 16 jaar lid in Herentals en ontving de medaille *Begijn*. We wensen familie en vrienden veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies!

Eindactiviteiten

zondag 12 november 2023

11.15u **Trekking van de jeugdombola** gratis lootje voor -18 jaar
munt + biljet + muntenset altijd-prijs!

11.20u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- * zilveren 1000 escudos, Fragata D. Fernando II - Portugal 1996
- * zilveren 10 leva, 'Sombrero' WK Voetbal - Bulgarije 1982
- zilveren 10 markkaa, Xe EK Atletiek Helsinki - Finland 1971
- * UNC-biljet one pound, Sir Isaac Newton - Engeland 1981

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, Leopold II - België 1870
- zilveren 1000 esc., Tratado de Tordeshilhas - Portugal 1994
- zilveren 5 frank, Leopold II - België 1874
- zilveren 10 rupees, 'Grow More Food' - India 1973
- zilveren 500 frank, Europalia Mexico - België 1993
- zilveren 500 frank, Boudewijn 60 jaar - België 1990
- * zilveren dollar, 100 years National Parks - Canada 1985
- * UNC-biljet 20 frank, De Monte / De Lassus - België 1956

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2020

11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen

Jean-Claude Martiny

PAPER MONEY of CONGO

Paper Money of Congo beschrijft de geschiedenis van alle bankbiljetten uitgegeven door de Congo Vrijstaat in 1896, door de Bank van Belgisch Congo, 1912 tot 1952 en door de Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi van 1952 tot de onafhankelijkheid van Congo op 1 juli 1960. Aan de hand van ongepubliceerde archiefdocumenten uit binnen- en buitenland worden alle bankbiljetten uitvoerig besproken, met uitzondering van deze uitgegeven tijdens WOII, aangezien de Bank toen haar activiteiten naar Londen en Leopoldstad had verplaatst en de documenten uit die periode verloren zijn gegaan. De waardebepalingen in de catalogus zijn gebaseerd op veiling- en beursprijzen uit de periode 2016-2022. Het aantal geregistreerde biljetten werd gebruikt als richtlijn om de relatieve zeldzaamheid/marktwaarde te bepalen. **J-C. Martiny**

English, 29x30cm, 672 pag., 800 afbeeldingen, hardcover, ISBN: 978-94-6436-814-7, kostprijs € 100, info: martiny-biebuyck@telenet.be

Oplossing muntenpuzzel:

1 dollar Cookeilanden 2015

't Record werd weer gebroken! Tijdens de clubactiviteit van 8 oktober vonden we niet minder dan 47 invulstrookjes in onze rode puzzelbox, 46 daarvan hadden het te zoeken woord correct: PAASEILAND. Als schiftingsvraag moest het gewicht geschat worden van de grote schelp op de bestuurstafel, deze woog exact 1,384 kg. **Freddy Vermeulen** (Hallaar) kwam op 24 gram na (1,408) er het dichtste bij en mocht van Leopold de zilveren prijsmunt met fles wijn in ontvangst nemen ... én hij was er nog op gekleed ook ...! Proficiat Freddy en alle medepuzzelaars!

vragen

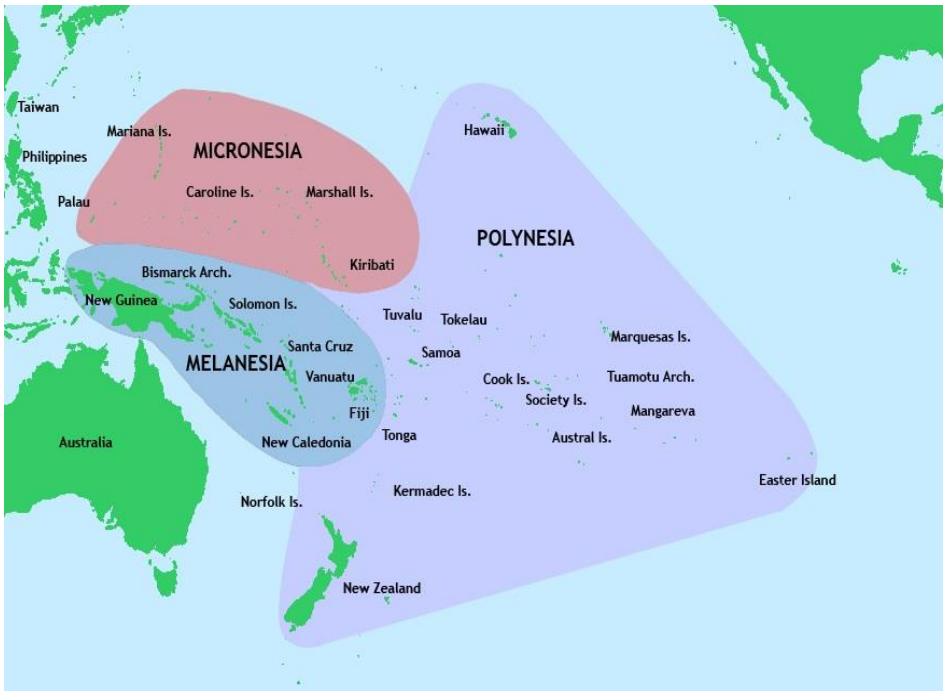
1. Tot welke eilandengroep behoren de Cookeilanden?	antwoorden Polynesië
2. Welk ander zeer bekend eiland bevindt zich ook daarin?	Hawaiï
3. Welk is het hoofdeiland van de Cookeilanden?	Rarotonga
4. Uit hoeveel eilanden bestaan de Cookeilanden?	15
5. Waarmee hebben de Cookeilanden een 'associatie'?	Nieuw Zeeland
6. Waar ligt de datumgrens t.o.v. de Cookeilanden?	ten westen
7. Welke god staat afgebeeld op de kz van deze munt?	Tangaroa
8. Waarvoor staat deze god?	voor de zee en de vissen
9. Hoe heten de oorspronkelijke bewoners van de Cookeilanden?	Maori
10. Wie ontdekte als eerste de Cookeilanden?	Alvaro de Mendaña

1 Cook-dollar 2015, aluminiumbrons, Ø 28,5 mm

Oceanië

Etnologische indeling van Oceanië

Oceanië is een regio die bestaat uit duizenden eilanden in de Stille Oceaan. Het omvat continentale eilanden (Australië, Nieuw-Zeeland en Nieuw-Guinea), vulkanische eilanden en koraaleilanden. De kleinere eilanden zijn etnologisch in 3 grote eilandgroepen ingedeeld:

Micronesië: ten zuiden van Japan en ten oosten van de Riukiu-eilanden, Taiwan en de Filipijnen; veel koraaleilanden.

Melanesië: rondom en ten oosten van Nieuw-Guinea; vooral veel vulkanische eilanden als deel van de *Ring of Fire* rond de Stille Oceaan.

Polynesië: de driehoek tussen Nieuw-Zeeland (zuidwesten), Hawaï (noorden) en het Paaseiland (oosten); veel koraaleilanden.

De Cookeilanden liggen ongeveer centraal in Polynesië. Ze bestaan uit 15 eilanden met een totale oppervlakte van 236 km² en 20.811 bewoners. Het hoofdeiland is Rarotonga met als hoofdstad Avarua. Er wordt Engels en Cookeiland-Maori gesproken. Er heerst een tropisch maritiem klimaat, met een duidelijk regenseizoen van november tot april en een droog seizoen van mei tot oktober.

Traditionele dansen van de Cookeilanden

Bevolking

Er zijn meerdere hypothesen over de oorsprong van de Polynesische volkeren. De meest aanvaarde is dat ze voortkomen van prehistorische migraties over zee uit pre-Han Taiwan van Austronesiërs tussen 3000 en 1500 vC (er waren toen nog geen Chinezen in Taiwan). Ze hebben dezelfde oorsprong als de inheemse volkeren van Taiwan en Zuidoost-Azië. Ze reikten tot het Paaseiland in het oosten, Madagaskar in het westen en Nieuw-Zeeland in het zuiden. Mogelijk hebben ze zelfs Amerika bereikt. Dit wordt ondersteund door genetisch, taalkundig en archeologisch bewijs. Ze koloniseerden de eilanden van de Indische en de Stille Oceaan over een periode van duizenden jaren.

Chronologische verspreiding van de Austronesische volkeren

- Taiwan 3000-1500 vC
- Filipijnen, Borneo, Indonesië: volgende 1000 jaar
- Marianeneilanden 1500 vC (Micronesië)
- Salomoneilanden, Nieuw-Caledonië 1300-1200 vC (Melanesië)
- Palau, Yap 1000 vC (Micronesië)

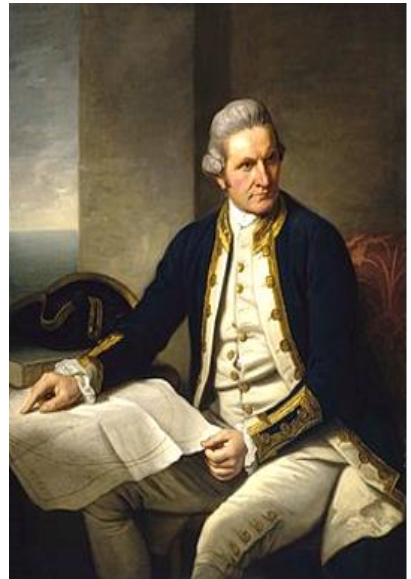

- Tonga, Samoa 900-800 vC (Polynesië)
- Madagaskar 500 nC (Afrika)
- Tahiti, Cookeilanden, Marquesaseilanden 700 nC (Polynesië)
- Hawai 900 nC (Polynesië)
- Paaseiland 1000 nC (Polynesië)
- Nieuw-Zeeland 1200 nC (Polynesië)

De Cookeilanden werden in de 6de eeuw bevolkt door Polynesiërs die vanuit het nabijgelegen Tahiti migreerden. Die bevolkten ook Nieuw-Zeeland wat betekent dat ze nauw verwant zijn met de Maori's aldaar. Er is ook een Maori- of Polynesische-mythologie met een serie goden. De hoofdgod Tangaroa is de god voor de zee en de vissen. Hij is de vader en voorvader van vele zeewezens. De betekenis varieert een beetje van eiland tot eiland. Heel populair zijn houten beelden, zoals afgebeeld op de munt van 1 \$.

Ontdekking

De eerste Europeaan die het eiland Pukapuka van de Cookeilanden in zicht kreeg was de Spanjaard Alvaro de Mendaña in 1595. De Portugees kapitein Pedro Fernandes de Querós zette als eerste Europeaan voet op het eiland Rakahanga in 1606. De eilanden zijn genoemd naar de Engelse ontdekkingsreiziger kapitein James Cook, die ze in 1773 en 1777 bezocht. Engelse missionarissen landden er in 1821. In 1901 werden de Cookeilanden inbegrepen in de Engelse kolonie van Nieuw-Zeeland.

James Cook (1728-1779)

Politiek

Cookeilanden beschikken sinds 1965 over zelfbestuur en zijn dus verantwoordelijk voor binnenlandse zaken. Door middel van een “vrije associatie” zijn de eilanden verbonden met Nieuw-Zeeland. Nieuw-Zeeland draagt wel, altijd in overleg met het bestuur van de Cookeilanden, de verantwoordelijkheid voor enkele buitenlandse zaken, zoals defensie. Recentelijk hebben de Cookeilanden het buitenlands beleid meer naar zich toegetrokken. Sinds 2005 hebben de eilanden diplomatieke relaties met 18 andere landen.

Buiten het hoofdeiland Rarotonga, dat geen lokaal bestuur heeft, bestaan eilandraden (island councils), daaronder dorpsraden (village councils).

Op Rarotonga zijn er twee autobuslijnen: eentje klokwijs rond het eiland en eentje anti-klokwijs rond het eiland. Ze doen ongeveer een uur over een toertje om het eiland. Dat is alles van autobuslijnen. Het aantal eilandbewoners is dan ook 600 maal minder dan bijvoorbeeld in België.

Geld

De dollar van de Cookeilanden is gekoppeld aan de dollar van Nieuw-Zeeland welke dus evenveel waard is. De Nieuw-Zeelanddollar is ook geldig op de Cookeilanden, maar omgekeerd is dat niet zo. De circulatiemunten vandaag zijn de 10 ct, 20 ct, 50 ct, 1 \$, 2 \$ en 5 \$. In Nieuw-Zeeland is er vandaag echter geen circulatiemunt van 5 \$ maar maximaal 2 \$.

De circulatiemunt van 2 \$ is driehoekig met afgeronde hoeken. De munt toont op de keerzijde een Kumete: een in Polynesië zeer veel gebruikt hardhouten tafeltje met 4 poten, hol blad en stamper dat kan gebruikt worden voor het maken van medicijnen, voedsel of als geschenk.

2 Cook-dollar 2015, Kumete en stamper, aluminiumbrons 24 × 26 mm

Vanaf 700 nC kwam een nieuwe exodus op gang naar Polynesië. De Polynesiërs werden meesters in het beheersen van de zee met de uitvinding van zeilboten die de zeeën konden bevaren. Die werden *Vaka Moana* genoemd (= oceaan kano). Dat waren vrij grote catamarans; het tussenschot tussen de dubbele boeg werd gebruikt om bagage te vervoeren. Ze navigeerden met behulp van de sterren.

In 2009 werd een replica gebouwd van een *Vaka Moana*, 22 m lang, op een scheepswerf in Nieuw-Zeeland, genoemd de *Marumarū Atua* voor de *Cook Islands Voyaging Society*. Deze werd afgebeeld op een circulatiemunt van 5 dollar 2015 uitgegeven ter gelegenheid van het *Te Mavana Vaka-festival* in Rarotonga in 2015, met boten uit alle delen van de Stille Oceaan. Met de *Marumarū Atua* werden verschillende demonstratietochten gemaakt, o.a. naar alle Cookeilanden en ook over de oceaan naar San Francisco (VS).

*5 Cook-dollar 2015, Marumaru Atua, aluminiumbrons, Ø 32 mm
met bovenaan de sterrenbeelden Plejaden, Stier en Orion*

De Marumaru Atua (= Onder de bescherming van God)

De Cookeilanden geven massaal veel herdenkingsmunten uit met zeer veel onderwerpen: dieren die er niet voorkomen, ontdekkingsreizigers die er nooit geweest zijn, wetenschappers die niets met de Cookeilanden te maken hebben; te veel om op te noemen. Duidelijk een winstgevende business. Maar je kan ook alleen de circulatiemunten verzamelen.

Bibliografie

- Wikipedia, Oceanië, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Oceanië>
Wikipedia, Cookeilanden, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Cookeilanden>
Wikipedia, James Cook, https://nl.wikipedia.org/wiki/James_Cook
Wikipedia, Tangaroa, <https://en.wikipedia.org/wiki/Tangaroa>
Wikipedia, Polynesiërs, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Polynesiërs>
Wikipedia, Austronesiërs, <https://nl.wikipedia.org/wiki/Austronesiërs>
Wikipedia, Marumaru Atua, https://en.wikipedia.org/wiki/Marumaru_Atua

Gegoten eigentijdse vervalsing van de zilveren Generaliteitsgulden van de Provincie Overijssel (Kampen) uit 1737.

Eind augustus 2023 vond een metaaldetectorist in Maaseik (omgeving Heppeneert) een generaliteitsgulden van de provincie Overijssel uit 1737, wat origineel een zilveren munt zou moeten zijn***. Groot was zijn verbazing dat het hier een gegoten bronslegering betrof in plaats van een geslagen zilveren munt. Een vervalsing uit die tijd zelf, een eigentijdse vervalsing dus uit de 18de eeuw. Vermoedelijk was de munt oorspronkelijk wel vertind wat deze een wat blinkende zilverkleur gaf en niet zou opvallen tussen andere zilveren munten. De kras op de zijde met Minerva kan dan weer het werk zijn van iemand die het bedrog door had en met een mes of dolk een inkerving maakte om de kleur van de kern te bepalen, en waardoor de vervalsing ontdekt werd.

Een zeer speciale vondst om in Maaseik te vinden, maar er zouden nog enkele exemplaren bekend zijn van deze gegoten vervalsing!

vals

echt

Waarom maakte men destijds deze vervalsing?

Heel eenvoudig, om het edelmetaal (zilver) te stelen en mensen zo te bedriegen. Destijds was het de hoeveelheid goud of zilver die de waarde van een munt bepaalde. Een andere vorm van oplichting was het snoeien van munten, zoals wij dat noemen. Men sneed, knipte of vijlde wat van de munt af waardoor de munt natuurlijk aan massa verloor.

Om vast te stellen hoeveel metaal er in de munt aanwezig was, woog een geldwisselaar met een muntbalans de munt en een overeenkomstig muntgewicht. Door het bijpassen van aasgewichtjes aan de zijde van de munt totdat de balans in evenwicht was kon hij het tekort vaststellen. Ze hadden de nodige officiële ordonnanties ter beschikking met de koersen om per

munt de juiste massa en tegenwaarde te kennen. Munten die via de handelaars in omloop waren gebracht over gans Europa moesten door de geldwisselaars nauwkeurig gewogen en onderzocht worden en munten die niet in de ordonnanties stonden werden uit omloop genomen en aan 'de Munt' overgemaakt waarna ze na insmelten werden gebruikt als grondstof voor het munten van de landsmunt.

Specificaties

Munthuis: provincie Overijssel, metaal: origineel zilver (92%), vervalsing: gegoten bronslegering (nadien vertind?), diameter: 32 mm, zowel het origineel als de vervalsing. gladde rand, muntteken: een kraanvogel, massa origineel: ca 10,61 gram bij zilveren uitgifte uit 1737. De gegoten vervalsing weegt nu 9,92 gram.

Voorzijde: gekroond wapenschild van de Generaliteit tussen de muntwaarde I (één) en G (Gulden). Omschrift: MO . ARG . ORD . FÆD . BELG . TRANSI. (Moneta argentea ordinum foederati Belgii Transissulaniæ, zilveren munt van de Staat Overijssel van de Verenigde Nederlandse Provinciën), munt-teken: een kraanvogel.

Keerzijde: Staande Minerva naar rechts, met speer en vrijheidshoed leunend op een zuil met bijbel.

Omschrift: HAC NITIMVR – HANC TVEMVR, in de afsnede •1737• (Hac nitimvr, hanc tvemvr, Op dit steunen wij, dit beschermen wij).

Officiële muntplaats van de provincie Overijssel in 1737 was Kampen. Deze historische en zéér interessante vervalsing werd aangemaakt op een onbekende plaats! Literatuur: D. Purmer Ov55.

Bibliografie

- D. Purmer: Dick Purmer, Handboek van de Nederlandse Provinciale Muntslag, 1568-1795, Deel II, 2009.

- <https://atmikes.be/index.php/18de-eeuw/2033-eigentijdse-vervalsing-provincie-overijssel-1-gulden-kampen-1737>

Foto's: Nico Smeets (vervalsing), Ronny Witting (bewerking foto's vervalsing) en Laurens Schulman B.V. 3840 AC Harderwijk, Nederland (originele munt).

Met dank aan: Nico Smeets, Ronny Witting, Laurens Schulman B.V. (Yvette Schulman) en Henrik De Backer.

***Deze munt werd geregistreerd en ingevoerd bij de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van de Vlaamse overheid en dit zoals de wet het voorziet onder referentienummer/metaaldetectievondsten 9284. Melding gedaan op

25-8-2023. Datum vondst: 21-8-2023.

Arnaud Grispén

	<p style="text-align: center;">NIEUW in de BIB</p> <p style="text-align: center;">Numismatic Studies no.5 of the Numismatic Society of Diest</p> <p style="text-align: center;">Festschrift in honour of Dr. Ellen Raven Diest, 2023</p> <p style="text-align: center;">10 contributions on oriental numismatics o.a. Patrick Pasmans, Rudy Dillen, ...</p>
--	---

Filatis 2

Postzegelhandel De Beul

Alles voor verzamelaars van postzegels, postkaarten,
bankbiljetten, munten en euromunten.

www.FILATIS2.com

gespecialiseerde website voor euromunten

1	1.00	16	3.25	31	13.00	46	3.25	61	16.00
2	-	17	11.00	32	1.00	47	15.00	62	15.00
3	5.00	18	10.00	33	1.00	48	9.00	63	3.25
4	1.00	19	-	34	3.25	49	8.50	64	5.50
5	45.00	20	1.50	35	3.00	50	6.00	65	3.25
6	6.00	21	3.00	36	2.00	51	5.00	66	10.00
7	1.00	22	18.00	37	14.00	52	9.00	67	6.00
8	8.50	23	-	38	11.00	53	5.00	68	1.00
9	14.00	24	5.00	39	18.00	54	1.00	69	-
10	34.00	25	7.00	40	1.00	55	1.00	70	4.25
11	1.00	26	2.00	41	155.0	56	1.00	71	2.75
12	22.00	27	9.50	42	-	57	-	72	8.50
13	9.00	28	7.00	43	2.50	58	1.00	73	14.00
14	1.00	29	14.00	44	4.75	59	-	74	4.25
15	5.00	30	9.00	45	1.00	60	-	75	4.25

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling.
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:
  - 1–5 €: +25 cent
  - 5–10 €: +50 cent
  - 10–50 €: +1 euro
  - 50–100 €: +2 euro
  - +100 €: +5 euro
- direct na afloop van de veiling gebeurt de afhandeling met kopers en verkopers met contante betalingen.
- de veilingkosten bedragen: 7.5 % voor de koper, 7.5 % voor verkoper.
- voor gouden munten is er geen opgeld
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes!

2

7

8

15

nr	land	munt		kw	mat	inzet	
1	Rome	Valerianus	antoninianus - Consecratio	256-258	F	AE	20.00
2		Claudius Gothicus	antoninianus - Apollini Cons	268-270	F	AE	2.50
3		7 bronsmunten, o.a. antoninianus Tetricus,...			div	AE	1.00
4	Brabant	Albrecht & Isabella	pauwenschelling - Brussel	ZD	ZG/F	Ag	2.50
5		Filips II	duit	ZD	ZG/F	Cu	1.00
6		Filips IV	escalin - Antwerpen	1650	F	Ag	5.00
7		Maria-Theresia	14 oorden - Brussel	1776	F	Ag	5.00
8		Brab. Omwenteling	dubbel oord - Brussel	1790	ZF	Cu	2.50
9	Vlaanderen	Maria-Theresia	oord - Brugge	1750	F	Cu	1.00
10	Luik	Theodore de Bavière	oord	1751	F	Cu	1.00
11	België	Leopold I	5 centimes	1837	ZF	Cu	12.00
12		Leopold I	1/2 franc, gelauwerd	1844	F	Ag	10.00
13		Leopold I	2 centimes	1846	F	Cu	3.00
14		Leopold I	10 centimes	1847 over 1837	ZF	Cu	50.00
15		Leopold I	10 centimes	1848 over 1838	ZF	Cu	50.00
16		Leopold II	50 centimes	1866	F	Ag	2.00
17		Albert I	1 cent	1912 VL	Pr+	Cu	3.00
18		Albert I	1 frank	1914 VL	ZF+	Ag	2.50
19		Albert I	25 centimes	1917	ZF+	Zn	2.50
20		Albert I	2 francs	1930 FR	ZF+	Ni	15.00
21		Leopold III	5 frank - pos. A	1936 VL	ZF	Ni	1.00
22		Boudewijn I	50 centimen, misslag	1965 VL	Pr	Cu	5.00
23		Boudewijn I	1 frank, excentrisch geslagen	1972 VL	Pr	CuNi	5.00
24		Boudewijn I	50 centimes, stempeldraaiing	1972 FR	Pr	Cu	5.00
25		Albert II	2 euro - ongeldig gemaakt	2000	Pr	CuNi	2.00
26	Belg. Congo	Leopold II	10 centimes	1888	F/ZF	Cu	5.00
27	Duitsland	Bondsrepubliek	5 mark	1951 G	ZF+	Ag	5.00
28	Frankrijk	Republiek	1 centime L'An 7 - Parijs		F	Cu	1.00
29		Republiek	10 centimes	1917	ZF	Cu	1.00
30	Iran	Republiek	250 rials (KM#1262-1268)		ZF	div	1.00
31		Republiek	500 rials (KM#1269)		ZF	Bi	1.00
32		Republiek	2000 rials (KM#1276)		ZF	CuNi	1.00
33	Kroatië	Republiek	5 kuna	1994	ZF	CuNi	1.00

25

26

28

31

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
34	Luxemburg	Charlotte I 2 francs 1924	ZF	Ni	1.00
35	Nederland	Wilhelmina 2,5 cent 1887	ZF	Cu	2.00
36		Wilhelmina 25 cent 1939	ZF+	Ag	2.00
37		Beatrix 1 gulden zilver, in origineel doosje 2001	FDC	Ag	5.00
38	Ned. Antillen	Wilhelmina 1/10 gulden 1963	VF	Ag	1.00
39	Ned. Indië	1 cent 1942 + 1/2 stuiver 1826	div	Cu	1.00
40	Oostenrijk	Republiek 1 schilling 1934	Pr-	Ni	1.00
41	St-Helena	Elizabeth II 25 pence 1973	Pr	CuNi	2.00
42	W-Samoa	Tanumafili II 1 tala 1976	Pr	CuNi	2.00
43	Zwitserland	Republiek 5 rappen 1918	ZF	AE	5.00
44	loten	Groot-Brittannië: 20 munten	div	div	2.50
45		Rusland: 4 herdenkingsmunten: 3x roebel + 1x 15 kopeke	div	CuNi	1.00
46		Zuid-Amerika: album met 72 munten	div	div	1.00
47		wereld; album met +-270 munten, vnl. Europa, ook zilveren	div	div	10.00
48		wereld: 7 oude zilveren munten: Frankrijk, Vlaanderen, Luik	div	Ag	45.00

35

41

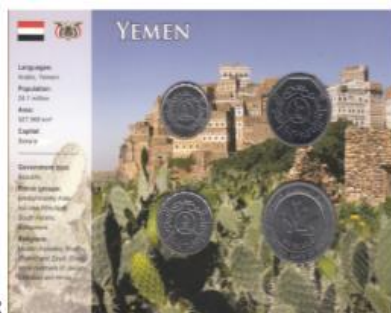

42

43

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
49	lot	+1 kg wereldmunten	div	div	5.00
50	penningen	Boudewijn & Fabiola, 2 stuks (70mm)	FDC	AE	1.00
51		Belgisch-Congo, Gouverneur Pierre Ryckmans (70mm)	Pr	AE	1.00
52	jeton	Herdenking fusie voetbalclub Beerschot 1983	Pr	AE	1.00
53	sets	Engelse middeleeuwse munten (museum replica's)	div	div	1.00
54		Thailand: set met 15 munten	div	div	1.00
55		Israel: toeristenset met 30 munten	div	div	5.00
56		Malawi: 6 munten	div	div	1.00
57		Oeganda: 8 munten	div	div	1.00
58		Yemen: 4 munten	div	div	1.00
59	divers	Krause World Paper Money - 11 ^{de} editie	F/ZF	papier	1.00
60		Ingehouden	-	-	-
61	biljetten	Nationaal Werk Oorlogsinvaliden - 3 biljetten 11 frank 1934	Pr	papier	15.00
62		Noorderwijk 50 centiemmen noodbiljet 1915	Pr	papier	10.00
63		België 5 francs 18-11-1929	ZF	papier	1.00

58

61

62

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet
64	biljetten	België	100 francs	26-06-1943	FDC	papier	5.00
65		België	500 francs	25-09-1957	F/ZF	papier	10.00
66		Belgisch-Congo	5 francs - 6de emissie	1947	F/ZF	papier	10.00
67		Congo	20 makuta	24-11-1967	F	papier	3.00
68		Congo	50 makuta	01-10-1967	F/ZF	papier	4.00
69		Congo	100 makuta	21-01-1970	F/ZF	papier	5.00
70		Frankrijk	500 francs (afgescheurd)	11-02-1937	F	papier	1.00
71		Guinée	100 francs	01-03-1960	FDC	papier	1.00
72		Italië	100 lire	1951	ZF	papier	1.00
73		Luxemburg	4 biljetten		div	papier	1.00
74		USA	1 dollar Military Payment Cert. Serie 481		F	papier	1.00
75		wereld	15 moderne biljetten		FDC	papier	1.00

65

div = divers
Ag = zilver

F = fraai**ZF** = zeer fraai**Pr** = prachtig**FDC** = fleur de coin**UNC** = uncirculated**AE** = brons-koper**Fe** = ijzer**Cu** = koper**Ni** = nikkel**Al** = aluminium**Sn** = tin

66

72

Numismatica
Zuidwest–Vlaanderen
Koninklijke Maatschappij

afdeling van het
Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde K.V.

nodigt u uit op haar

18^e Internationale ruilbeurs

voor Numismatische voorwerpen en Archeologica

woensdag 1 november 2023

8.30-15 u

Cultureel Centrum 'Het Spoor'

Eilandstraat 6, 8530 HARELBEKE

op 150m van het spoorwegstation!

voor jullie veiligheid met camerabewaking!!

grote parking rondom de zaal + parking in de Zuidstraat
op 150m

dranken en broodjes in de zaal te bekomen

info: urbain.hautekeete@skynet.be - 0473/920506

Nieuw in 2-euroland

België Thema van deze 1e uitgifte in 2023 is 'Jugendstil' of 'Art Nouveau' in Brussel. Op de beeldzijde is een decoratief element van de voorgevel van het 'Hotel Van de Velde' afgebeeld. Het gebouw, ontworpen door Victor Horta, is erkend als UNESCO-Werelderfgoed. Links, het logo van de nieuwe Belgische Muntmeester Giovanni Van de Velde, rechts de initialen IB van ontwerpster Iris Bruijns. Oplage: 155.000 stuks.

Ierland viert dit jaar de 50e verjaardag van haar toetreding tot de EU in 1973. Op de voorzijde wordt het Jubileumlogo afgebeeld: 1973-2023 ÉIRE EU50, waarbij het ronde cijfer wordt vervolledigd door 5 Europese sterren. Deze uitgifte van de Ierse Centrale Bank zal 500.000 ex. bedragen.

Kroatië

De allereerste Kroatische uitgifte herdenkt de invoering van de euro op 1 januari 2023, als officieel betaalmiddel. Links, de tekst 2023 HRVATSKA - CLANICA EUROPODRUCJA in een €-logo, rechts het typische geblokte motief uit het Kroatische Wapen. Ontwerper is Georgios Stamatopoulos. Oplage 250.000 ex.

NIEUW in de BIB

JAARBOEK 110 voor Munt- en Penningkunde

Kon. Ned. Genootschap - 2023

met oa.

Gouden Romeinse munten en muntschatten in het Maas-Demer-Schelde gebied

Wiebe Snoeij

Letland met deze speciale 2€-uitgifte wil Letland haar steun betuigen aan Oekraïne. Afgebeeld is een gestileerde Oekraïense zonnebloem, symbool voor de internationale vriendschap en ondersteuning aan het geteisterde land, boven: SLAVA UKRAINA!!, onderaan: LATVIJA 2023. Ontwerpers zijn Kriss Salmanis en Janis Strupulis, oplage: 412.000 stuks.

Malta met deze 1e Maltese uitgifte-2023 wordt de 550ste Verjaardag gevierd van Nicolaus Kopernicus. Op de beeldzijde: centraal, het door de wetenschapper ontwikkelde heliocentrisch concept, rechts: Kopernicus in profiel, links de tekst: NICOLAUS COPERNICUS 1473-1543 / MALTA 2023. De munt, ontworpen door Noel

Galea Bason, heeft een oplage van 90.500 stuks.

Spanje met deze 2e herdenkingsmunt in 2023 verwijst Spanje naar haar EU-Voorzitterschap. Centraal: UE23, rondom: PRESIDENCIA ESPAÑOLA CONSEJO DE LA UNIÓN EUROPEA - ESPAÑA 2023.

Onderaan een gekroonde M: het muntteken van de 'Fabrica Nacional de Moneda y Timbre Real Casa de la Moneda. Oplage bedraagt 1,5 miljoen stuks.

Slovenië thema van deze munt is '250 jaar Nationale Universiteitsbibliotheek'. De beeldzijde draagt een, door Mojca Milnar en Dominik Kosak ontworpen, afbeelding van de deurklink van de hoofdingang van de Bibliotheek. Het paardenhoofd verwijst naar het mythologische paard Pegasus. NARODNA IN UNIVERZIT-ETNA KNIJZNICA / SLOVENIJA 2024.

Pierre Ryckmans,

°Antwerpen, 23 november 1891 - † Ukkel, 18 februari 1959, was een Belgisch koloniaal ambtenaar, resident in Ruanda-Urundi en gouverneur-generaal van Belgisch-Congo, van 1934 tot 1946.

Geschiedenis

Pierre Ryckmans werd oorlogsvrijwilliger en vocht aan de IJzer (1914-1915). Hij vertrok naar Afrika en nam er deel aan de gevechten in Kameroen (1915-1916) en in Oost-Afrika (1916-1918), waarbij het Belgische troepen waren die de Duitse kolonies Rwanda en Urundi veroverden, die als gevolg hiervan aan België door de Volkerenbond als mandaatgebied werden toegewezen. Hij bleef na de Eerste Wereldoorlog ter plekke en begon aan een koloniale carrière in het aan België toegewezen mandaatgebied.

De Belgische regering voerde tussen de twee oorlogen een neutraliteitsbeleid. Nazi-Duitsland viel België binnen op 10 mei 1940 en na 18 dagen vechten gaf België zich op 28 mei over en werd bezet door Duitse troepen. Koning Leopold III, die zich had overgegeven aan de Duitsers, werd tot het einde van de oorlog gevangen gehouden. Vlak voor de val van België vluchtte zijn regering, waaronder minister van Koloniën Albert de Vleeschauwer, eerst naar Bordeaux in Frankrijk en vervolgens naar Londen, waar hij in oktober 1940 de Belgische regering in ballingschap vormde.

De gouverneur-generaal van Congo, Pierre Ryckmans, besloot op de dag van de Belgische capitulatie dat de kolonie trouw zou blijven aan de geallieerden, in tegenstelling tot de Franse koloniën die later hun trouw aan de pro-Duitse Vichy-regering bekendmaakten. Congo werd tijdens de oorlog dus vanuit Londen bestuurd door de Belgische regering in ballingschap.

Van 1947 tot 1957 vertegenwoordigde Pierre Ryckmans België bij de Voogdijraad van de Verenigde Naties in New York.

In 1952 stichtte hij onder de vorm van een vzw de SCK•CEN of Studiecentrum voor Kernenergie in Mol.

In Antwerpen is de Ryckmansstraat, een zijstraat van de vroegere Kolonielaan, nu Camille Huysmanslaan, naar hem genoemd.

De Penning

BELGISCH-CONGO, Ø 70 mm, zeldzaam.

Penning in brons, 1950 (voorzijde) / 1946 (keerzijde), Dupagne. Graaf Pierre Ryckmans (1891-1959). D / B. in uniform links. R / LE CONGO AU TRAVAIL POUR LA VICTOIRE ALLIEE. Voor twee rotsen bewerkt een Congolees de aarde. Ref.: Vancaerenbroeck 126.

De graveur van deze medaille Arthur Dupagne, geboren in Luik op 13 december 1895 en overleden in Brussel in oktober 1961, is een Belgische beeldhouwer. Hij verbleef in Belgisch-Congo van 1927 tot 1935, waar hij in contact kwam met beeldhouwwerken van de etnische groep Tchokwe. Dit inspireerde hem tot het maken van monumentale sculpturen, wat hem talloze opdrachten opleverde, waaronder een voor de Wereldtentoonstelling in Parijs in 1938 en een andere voor de tentoonstelling in New York in 1939.

Bronnen:

Wikipedia the free encyclopedia,
Le Delarge (.fr)

Herodes Agrippa, AD 37-44

Bronzen prutah, Vz: baldakijn, teken van koninklijke waardigheid (de Joden mochten, volgens de 10 geboden, geen personen afbeelden). BACIAEW C AGRIPINA. **Kz:** 3 korenaren, symbool van vruchtbaarheid

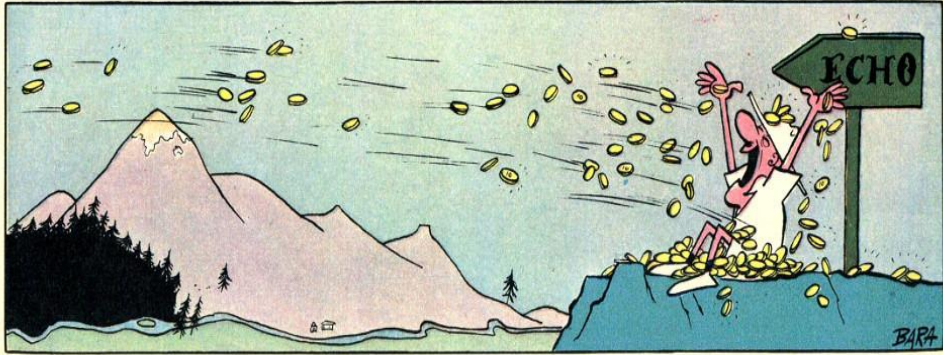
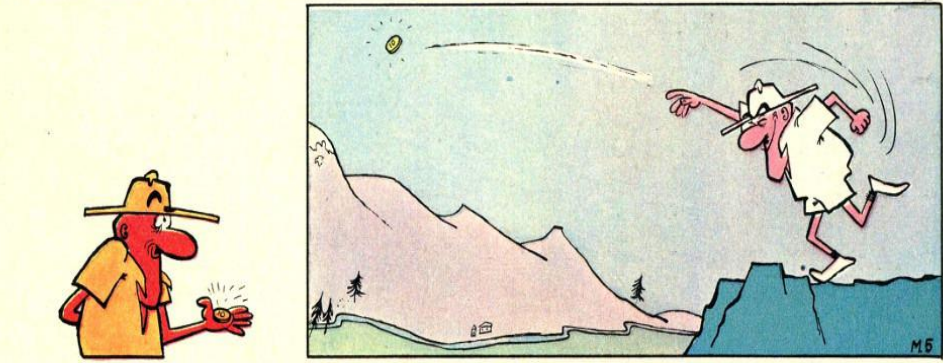
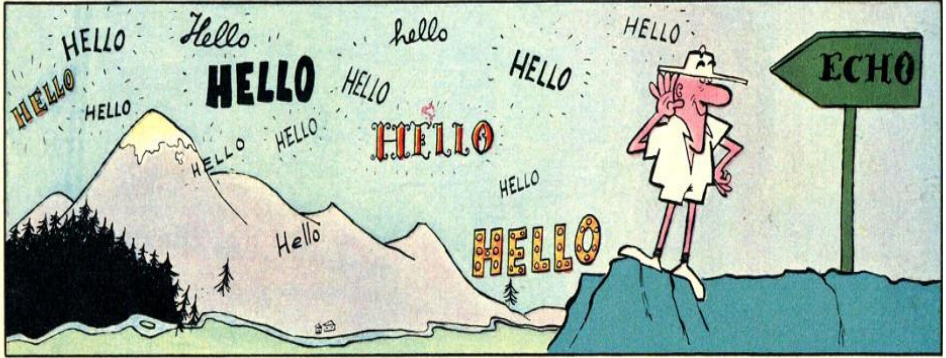
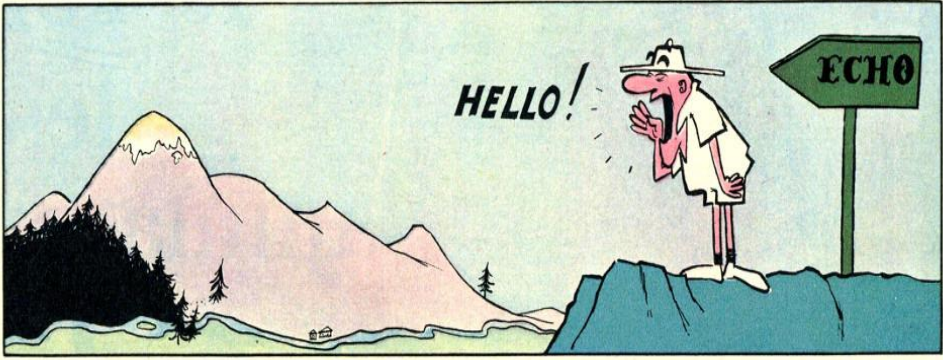
Koning Agrippa I was een kleinzoon van de beruchte Herodus de Grote, koning van Israël, die bekend staat om de kindermoord in Bethlehem. Agrippa was reeds als 6-jarige naar Rome gezonden, waar zijn moeder Berenice, een vriendin werd van Antonia, de weduwe van Drusus.

Agrippa had hierdoor toegang tot de hoogste en invloedrijkste kringen van Rome, maar zijn benen bleken niet sterk genoeg om de daar heersende weelde te dragen. Na de dood van zijn moeder raakte hij al gauw in diepe schulden. Doordat hij hierdoor niet langer welkom was bij keizer Tiberius trok hij opnieuw naar Israël ... maar ook daar bracht hij er niet veel van terecht. Na nieuwe schulden en veel omzwervingen kwam hij uiteindelijk ook weer terug in Rome terecht. Door zijn arrogante en agressieve houding werd hij door Tiberius gevangen gezet.

Na de dood van Tiberius liet zijn vriend Caligula hem weer vrij, gaf hem een groot gebied van de provincie Palestina en kreeg het recht om de titel van koning te voeren. Enige tijd later kreeg Agrippa van keizer Claudius én Judea én Samaria toegewezen zodat hij aan het hoofd stond van hetzelfde rijk waarover eens zijn grootvader, Herodus de Grote, de scepter had gezwaaid. Het Joodse volk was na 30 jaar Romeinse overheersing blij dat ze eindelijk weer een vorst hadden die afstamde van het geslacht der Maccabeeën, dat eerder Israël had bevrijd van de Syriërs.

Agrippa deed zijn uiterste best om in de gunst van het Joodse volk te komen. Toch wierp hij zich op als de grote vervolger van Christenen en de Apostelen. Zo liet hij Jacobus, de broer van Johannes, met het zwaard doden en nam vervolgens Petrus gevangen. **Gerard Messiaen(†)**

wo 1	18e Internationale Beurs - EGMP ZW-Vlaanderen CC Het Spoor - Eilandstraat 6, Harelbeke	8.30-15u
za 4	EGMP Dendermonde- 'tKlokske, Pijndersln 88, Denderm. NK Hasselt - CC Vergaderzaal 1 - Kunstlaan 5, Hasselt Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12-16.30u 13-16u 12.30-16u 8.30-12u
zo 5	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaa -'tKartouchke-Ingelmunsterstr 8, Izegem NK Edelweissje-St-Katarina - N Cleynaertsiaan 1, Hasselt Wase RC - Puyenbeke St - Watermolenstr 104, St-Niklaas	9-12.30u 8-12u 8-12u 9-12
di 7	CN Brussel-Bowlmaster - rue Aug. V. Zande 45, 1080 Br.	vanaf 18u
wo 8	N.K. Brabant - Bar Le Duc - Korenbrugstr. 7, Den Bosch	19.45-22u
vr 10	C.N. Verviers - S-Coeurs, rue de la Moinerie, P-Rechain	18.30-21u
za 11	CN Nijvel- Coll. St-Gertrude-Faubourg de Mons 1, Nijvel Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	14-17u 12.30-16u 8.30-12u
zo 12	EGMP Herentals, St Antonius, Kapucijnenstr 7, Herentals CN ValdeSalm-Quartier dl Gare, rue dl Station, Vielsalm St-Truiden-Volkshuis Curieus- Breendonkstr. St-Truiden	8-12u 9-12u 8-12u
ma 13	EGMP Brugge - CM Kon. Astridln 2, St-Michiels-Brugge	vanaf 19u
di 14	NK Limburg - Le Theatre Hotel - Vruithof 50, Maastricht NK Zeeland - Hof Mondriaan - Vrijlandstr 28 Middelburg	van 19.30u 13.30-16u
vr 17	Veiling 17 - Fleur de Coin info@fleurdecoin.be	tot 27 nov
za 18	MEDEC - De Cluyse - Kerkhofblommenstr. 1, Merksem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem	12.30-16u 12.30-16u 8.30-12u
zo 19	EGMP ZW-Vlaand - CC Het Spoor - Eilandstr Harelbeke C.N. Luik - Collège St-Servais, 104 Rue St-Gilles, Luik Go Collections - salle Alpha - rue d'Himeji 156, Charleroi	13-16u 8.30-12u 8-12u

za 25	EGMP Antverpia De Cluyse Kerkhofblommenstr. 1, Merksem Gent-West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent EVB - Lunch Garden - Blv. du Souverain 240, Oudergem Achter Olmen- TI St-Jansberg-Weerterstwg 135, Maaseik	12.30-16.3u 13-15.30u 8.30-12u 13-16u
zo 26	EGMP Aalst - St-Jan Immerzeel - R. Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen - 'tHoekske - Oude Leuvensestr 93, Tienen CN La Louvière - Maison d'Homme - rue J. Wauters 63, 7110 Strépy Bracquegnies	9-12u 9-12u 8.30-12u
	Internationale Muntenbeurs - VV Tilburg De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	9-15u

LE BILLET DE BANQUE GREC
TÉMOIGNAGES HISTORIQUES

ALPHA BANK

NIEUW in de BIB

Le Billet de Banque Grec

Témoinages Historiques

Alpha Bank

Athene, 2017

VAN ECCELPOEL

Eten en drinken met smaak

Boodschappen doen bij Van Eccelpoel is zo veel meer dan een vinkje op de takenlijst!

Openingsuren

Maandag: gesloten
Dinsdag - vrijdag: 09u tot 18u
Zaterdag: 08u tot 18u
Zondag: 08u tot 12u30

www.vaneccelpoel.be

wo 1 **Internationale Beurs - EGMP ZW-Vlaanderen** 8.30-15u
C.C. Het Spoor - Eilandstraat 6, 8530 Harelbeke
urbain.hautekeete@skynet.be 0473-920506

za 4 nov **London Coin Fair** 9.30-15.30u
Holiday Inn - Coram Street, London WC1N 1HT www.coinfairs.co.uk

za 4 (10-18u) **5. Aachen Banknotenbörse** zo 5 (10-16u)
Das Liebig - Liebigstr. 19, 52070 Aachen (D) www.aachen-show.de

vr 17 nov **Veiling nr. 73 - Fleur de Coin** tot 27 nov
Wierookstraat 35, 9800 Deinze info@fleurdecoin.be 09-2333138

zo 26 **Internationale Muntenbeurs - VV Tilburg** 9-15u
Hotel De Druiventros - Bosscheweg 11, NL-5056 PP Berkel-Enschot
+31 6 51 800052 muntenbeurs@gmail.com muntenbeurs-tilburg.nl

HJR Fine Arts

spri

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28

1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité

1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière

13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

28 avenue Jean Moulin

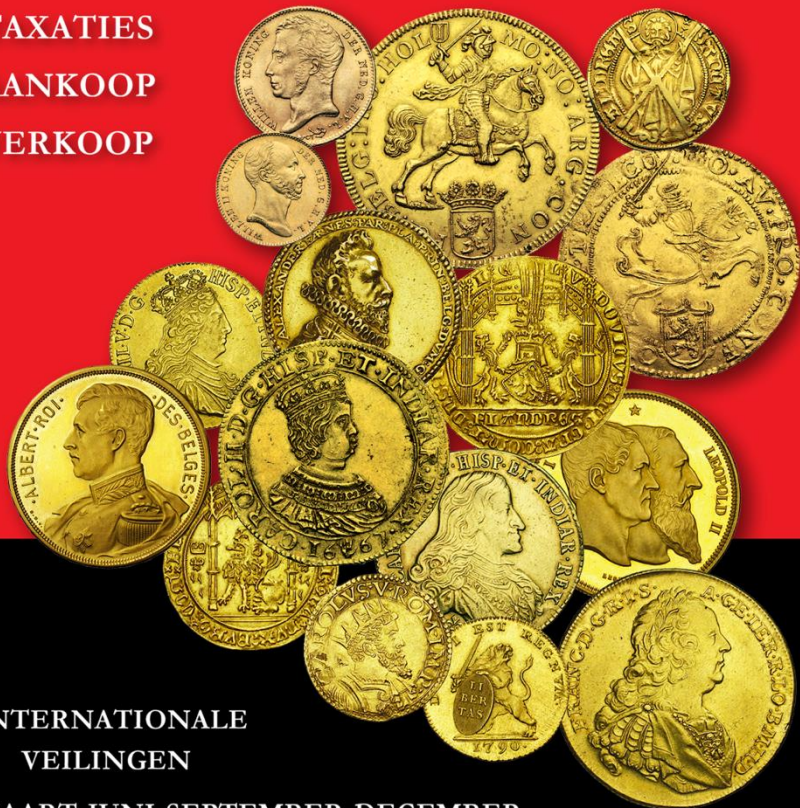
83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

Jean ELSEN & ses Fils n.v.

TAXATIES
AANKOOP
VERKOOP

INTERNATIONALE
VEILINGEN

MAART-JUNI-SEPTEMBER-DECEMBER

Onze experts schatten gratis uw verzameling en betere munten die worden ingeleverd voor onze veilingen.
De catalogus wordt in heel de wereld verstuurd.

Kelten, Grieken, Romeinen, Byzantijnse, Middeleeuwse en moderne munten. Penningen en jetons.

Tervurenlaan 65
1040 Brussel

Tel : +32-2-734.63.56
Fax : +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu

